nederleggen van bloemen. Als de voorgangers in Duinoord ook naar den breeden omtrek buiten de muren van het kerkgebouw een stem hebben willen doen uitgaan, is die toch over 't geheel niet zuiver opgevangen. De menigte heeft niet verstaan, dat die stem het hart naar boven riep, naar den hemel waar Christus is, maar men is slechts voor korter of langer tijd bewogen tot het zich overgeven aan mijmeringen over zijn dierbare afgestorvenen, over het mysterie van het sterven en van het zijn daarna.

Om de nieuwe daad in Duinoord recht te beoordeelen, doet men het best de Roomsche gedenkdagen buiten het gezichtsveld te stellen. Men moet in den ingevoerden dienst (vermoedelijk slechts voor een enkelen Zondag in het jaar bedoeld) willen zien een uit het Protestantsch bewustzijn geboren, geestelijk hoog mikkende poging, om de aandacht der gemeente op aarde voor enkele oogenblikken geheel saam te trekken op de triomfeerende kerk in den hemel, en dat dan geheel vrij van allerlei Roomsche superstitiën.

Wordt dat doel bij de den dienst bijwonenden bereikt, dan — zoo zal men geneigd zijn te zeggen — is de ingevoerde gedenkure in zichzelf gerechtvaardigd, en onvolkomenheden of gebreken in de inrichting van zulk een specialen dienst kunnen dan het oordeel in beginsel niet wijzigen. Zelfs zou het gekozen middel misschien wel minder doeltreffend of zelfs overbodig kunnen worden bevonden, terwijl intusschen toch het streven, om de gemeente een enkelen dag in het jaar sterk geestelijk te doen inleven in de heilige sfeer der gezaligden, op zichzelf alle toejuiching zou verdienen.

Van meetaf moet dan echter ook vaststaan, dat de H. Schrift en zij alleen de gids mag zijn bij het met de gedachten indringen en vertoeven onder degenen, die tot de ruste zijn ingegaan.

Later misschien nog een citaat uit het volgend artikel in dit orgaan.

In het „Algemeen Weekbl. v. Chr.dom en Cultuur" wijst dr G. W. Oberman de Roomsche „gedachtenisfeer" van „Allerzielen" af. Overigens voelt hij wel voor de instelling van den „dooden Zondag":

> Wie zoo denkt over vagevuur en voorbede voor gestorvenen, staat mijlen ver af van het Allerzielenfeest.
>
> Maar hij viert wel den Dooden-Zondag. Waarom? Allereerst is het een dag van gedachtenis vieren van wie heengingen. Als wij denken aan onze dooden zullen wij menigmaal God hebben te danken voor wat God ons gaf in hen, die Hij tot zich riep.
>
> Dan zal er ook in ons hart bewustzijn van schuld leven, van verootmoediging voor Gods aangezicht. Want hoe vaak kwamen wij jegens hen te kort. De viering van den Dooden-Zondag zal binden leden van een gezin. In een dorpsgemeente of stads-parochie zal de herdenking van wie heengingen, de band van saamhoorigheid versterken, ons iets meer doen voelen van gemeenschap. Dan is het de dag om te vieren het geloof in de overwinning van den Dood door het Eeuwige leven. Welk een troost en bemoediging boven de verbrokenheid der wereld, het uitzicht te mogen hebben naar boven. Vooral zal de eschatologie der gemeente hier zijn plaats vinden. Met het oog op de voleinding aller dingen wordt het leven, „dat niet anders is dan een gestadige dood" (Doopformulier) het leven waard. Krijgt het kleur, is het werken mogelijk. Immers de mensch wordt gedragen door de Hoop van het Eeuwig leven, waar met Christus te zijn verreweg het beste is.
>
> Tenslotte blijft de vraag: Welken Zondag van het Kerkelijk Jaar hebben wij te kiezen?
>
> De N. R. C. (Kerkrubriek) van Zaterdag j.l. adviseert: als ge nu eenmaal den Dooden-Zondag vieren wilt, blijf dan bij Allerzielen in de buurt. Ik geloof dat wij met de „Evangelische Kirche" van Duitschland moeten kiezen den laatsten Zondag van het Kerkelijk jaar.
>
> Reeds om practische redenen moeten wij dien Zondag kiezen. Allereerst om geen verwarring met Allerzielen te verwekken. In de tweede plaats bevorderen wij zoo de eenheid der Niet-Roomsche kerken. Maar vooral omdat de laatste maand van het Kerkelijke Jaar (eind October tot eind November) gewijd is aan de leer „der laatste dingen", „der voleinding". Dan staan reeds in de aandacht der gemeente: het erfdeel der geloovigen, de wederkomst, het jongste gericht.

Prof. Windisch schreef aan de „N. R. Ct.":

> Mag ik u naar aanleiding van de artikelen over „Dooden-Zondag" er op wijzen, dat in groote protestantsche kerken in Duitschland de Dooden-Zondag of het „Totenfest" al lang een vaste plaats in het kerkelijke leven inneemt. Het is de laatste Zondag in het kerkjaar, das de Zondag voor het Advent, dit jaar 21 dezer. Deze Dooden-Zondag is een van de populairste Zondagen, en de kerkdiensten worden in het algemeen, naar ik weet, goed bezocht. Zijne instelling (in Pruisen in 1816) is een van de beste werken, die de veel gesmade „Aufklärungszeit" heeft verricht. De invoering van een Dooden-Zondag in de protestantsche kerken zou ik daarom, dit voorbeeld voor oogen hebbende, van harte aanbevelen en toejuichen.

Dat de dooden-Zondag in Duitschland tot de populairste behoort, geeft te denken en te vreezen. Het populaire hoort niet thuis in het christendom, althans niet wanneer het electrisch is.

De „Leeuw. Kb." meldt, dat ook de Moravische Broedergemeente in Zeist de instelling eert (laatste Zondag vóór 1e advent).

In „Friesch Kbl." zegt ds H. S. Bouma:

> Maar daar staat tegenover, dat er een groot gevaar dreigt bij het specialiseeren van de Zondagen, dit n.l., dat men gaat vergeten het eigenlijk karakter van den wekelijkschen rustdag. En bovendien zal, zoo in de Bediening van het Woord gepoogd wordt, den wil Gods voor het ganesche leven te leeren kennen, daardoor alles op zijn tijd naar vören worden gebracht, wat door de gemeente moet worden gekend.
>
> Dit algemeen bezwaar moet ook worden ingebracht tegen een „Dooden-Zondag".

En:

> Ik kan me begrijpen, dat de Roomsche kerk haar Allerzielen viert. Zij meent, voor de dooden nog iets te kunnen doen. Zij richt haar dienst voor een minstens even groot deel op de dooden, als op de levenden. Maar voor ons staat het heel anders. Wij aanvaarden, dat wij voor onze gestorvenen niets meer hebben te doen, omdat ze ingegaan zijn in de triumfeerende kerk, of, wat ook mogelijk is, in het gericht des Heeren niet hebben kunnen bestaan. Maar ook in het laatste geval vermogen wij niets meer.
>
> Voorloopig zal een enquête over deze zaak onder ons nog wel niet noodig zijn.

Roomschen en Confessioneelen.

Prof. Grosheide merkt in „N.H. Kbl." op, dat juist de Roomschen èn de Confessioneelen (die anders elkaar nog al eens telgt gaan) het sterkst waren in de critiek op de Asser Synode. De hoogleeraar geeft daarvan deze verklaring:

> Bij Rome staat de kerk vóór de Schrift. Daardoor is bij Rome de kerk alles. Met dien waan hebben de Hervormers gebroken. En dientengevolge meent Rome nu, dat bij ons de kerk niets is, dat de kerk geen gezag heeft, geen uitspraken opleggen mag. Ziet Rome nu, dat we de kerk eeren als de zichtbare openbaring van het lichaam van Christus en haar dienovereenkomstig gezag toekennen, dan verstaat Rome dat niet en dan schaart het zich in de rij dergenen, die we hooren roepen, de kerk heeft zich een gezag aangematigd, dat ze niet bezit. Rome verliest uit het oog, dat een kerkelijk besluit het gewéten niet bindt, maar dat het wel bindt allen, die tot de kerk behooren, zoolang ze lid zijn van de kerk.
>
> Niet anders staat het met de bezwaren van de Confessioneelen.
>
> De Confessioneelen zijn verdedigers van de oude Gereformeerde leer, ze komen dus ook op voor de handhaving der tucht. Maar tegelijkertijd schrijven ze in hun vaandel: heel de kerk en heel het volk, schrikken ze in verband daarmede terug voor een tuchtoefening, die scheuring tengevolge kan hebben, gelijk ze zelf tot geen tucht willen komen, eer de kerk naar hun idee is georganiseerd. Het een is met het ander onvereenigbaar.
>
> Leertucht leidt, zoo ze niet tot bekeering brengt, onvermijdelijk tot scheuring, want de scheuring is de zelfhandhaving van hen, die niet willen hooren. Daarom zijn de Confessioneelen bij de Synode van Assen opgeschrokken en hebben ze geroepen: wel tucht — maar niet zoo!
>
> Deze dingen zijn volkomen begrijpelijk. Deze bezwaren moesten komen.

Franciscus van Assisi — middelaar.

Ds Meyster zegt in de „Rott. Kb." iets over de herdenking van Franciscus van Assisi. Hij merkt op:

> Van Roomsche zijde is men met deze pogingen om Franciscus met protestantsche oogen te zien, niet bijster ingenomen.

Dat is waar. Wat ik onlangs in dit blad schreef, gaf „De Bourdon", een roomsch populair propaganda-blaadje, gelegenheid tot exclamaties, als deze, „dat de tijd van den beeldenstorm weer herleeft", dat ik hem een „poseur" had genoemd; dat ik hem kwalijk nam, dat hij gestorven was, dat ik op hem spuwde, en meer van dat „beeld-storm-gemoker". Ieder, die wil, kan natuurlijk nagaan, dat dit maar wat populair geredeneer was. Trouwens, als ds Wolf op Franciscus een anderen kijk heeft, is de Roomsche pers evenmin te spreken.

Teekenend is nu, dat de Roomschen zelf over Franciscus dingen zeggen, die in hun hier verspreide propagandalectuur niet genoemd worden. Ds Meyster merkt op:

> Tot welke God-onteerende excessen die vereering van den „heilige" is uitgewassen, zien we heel duidelijk in een artikel van den bekenden Italiaanschen schrijver Giovanni Papini, voorkomende in een Italiaansche jubilé-uitgave, die tot titel draagt „Santo Francesco". Het komt vertaald voor in „De Zondagscourant" van 3 Oct. l.l.
>
> De „Maasbode" noemt het een heel oorspronkelijk gedacht en geschreven artikel.
>
> Het draagt tot titel De Navolger van Christus.
>
> Er had óók boven kunnen staan: Een nieuwe Middelaar, of het prijzen van nietige afgoden, den waren God ten hoon.

Later lezen we:

> Welke is dan de beteekenis van dezen heilige? Wel, zoo betoogt Papini: de zending van den Christus als mensch was niet voldoende gebleken. Hij zegt uitdrukkelijk „God was niet tevreden"!!
>
> Wel was er heel wat bereikt.
>
> Hoor maar:
>
> „Meer dan duizend jaren waren sinds het Offer van den Tweeden Persoon verloopen. Het Evangelie was aan milioenen menschen verkondigd: iedere stad had haar bisschop, te Rome zetelde de plaatsbekleeder op aarde; duizenden torens en koepels hieven hun kruisen ten hemel, als onbeweeglijke lansen van een in gebed verzonken legerkorps; de rustplaatsen der heiligen sleten door de knieën en monden van de pelgrims. En toch was God niet tevreden!"
>
> Als dit nu geen heiligschennis is, wat dan wel? Want als God niet tevreden was, dan moet daaruit voortvlocien dat het werk van Zijn Zoon in het vleesch ongenoegzaam was.

En ook:

> Als dan ook deze roomsche schrijver er van uitgaat, dat God in den hemel over de vrucht van het werk van den Zoon niet tevreden was, dan moet hij er noodzakelijk toe komen, dat een ander dat onvoltooide en nog gebrekkig gebleven werk voleinden en volmaken zou, dat er dus een tweede Middelaar moest komen.
>
> Tot die Christus-onteerende conclusie besluit hij ook werkelijk, en met een stoutmoedigheid, die verbaast en bedroeft, schrijft hij deze schandelijke woorden neer: „God had medelijden met onze zwakheid en overwoog een anderen Bemiddelaar op aarde te zenden". Die Middelaar was de H. Franciscus van Assisi.
>
> Misschien zegt ge: ja, daar is wel sprake van een bemiddelaar, maar niet van een middelaar, zooals de H. Schrift dat woord gebruikt. Maar die tegenwerping is ongegrond. Want, wat volgt er? „Eén die bemiddelaar (zou zijn) tusschen de menschen en Christus, gelijk Christus het was tusschen de menschen en God."
>
> Dus geheel op dezelfde wijze.
>
> Alleen — het wordt toegegeven — met dit verschil, dat Franciscus enkel mensch was. Maar overigens „moest hij — zooveel als mogelijk — het voorbeeld van Christus volgen, opdat men door hem Christus zou kunnen volgen en door Christus nader tot God komen."

De herinnering aan deze dingen is geen uiting van antipapisme, doch is noodig, om den tijd te leeren kennen — en Rome in dien tijd.

Herinnering.

In „De School met den Bijbel" schrijft iemand herinneringen uit de jeugdjaren. Onder andere deze:

> Onder al die schoolhoofden met hun onderwijzers was (teekenend voor den geest der school in die dagen!) geen enkel positief Christelijk man. Het waren allen, de een meer, de ander minder, liberaal getinte menschen, die (het was de tijd van de al overmoediger wordende natuurwetenschap, die welhaast alle levensraadselen tot oplossing zou brengen!) op het „Köhlerglauben" van de groote meerderheid hunner stadgenooten neerzagen als op iets verouderds, dat, bij het al helderder doorbrekende licht van den nieuwen dag der wetenschap, nabij de verdwijning was. Hunner was het naïeve standpunt, typeerend voor de Aufklärung in die dagen, dat een hunner deed zeggen (het ging over een jongmensch, die voor predikant ging studeeren!): Wordt ie dominee? 'k Dacht dat ie wijzer was. Over vijf en twintig jaar zijn alle domineés opgeruimd. Tot die verlichten behoorden, onder die bevolking, in die dagen, minder of meer uitgesproken, de onderwijzers van de gemeentescholen. Men kan, in onze dagen, van verschillende kanten, zoo nu en dan hooren beweren, dat de actie voor de Christelijke scholen eigenlijk schuld is aan de „neutraliteit" der openbare school. Ik denk, bij het hooren van die beschuldiging, altijd: In mijn tijd, in mijn geboorteplaats, behoefde die actie de openbare school niet eerst neutraal te maken. Ze zeilde uit zichzelf al heel lustig op die neutrale wateren.

Wat zijn de tijden toch veranderd. En toch loopen er — ook in de visschersstadjes, waarover de schrijver spreekt — enkele honderden rond, die iemand graag naar de Tweede Kamer sturen, als hij maar kwam in te zien, dat Nederland sedert de dagen van de jeugd van dezen ouderen broeder achter-uit-gehold is en dat die booze dr Kuyper de openbare school ontkerstend heeft en de schuld draagt van bijna alles.

K. S.

Naschrift. Met vriendelijken dank ontving ik dit schrijven van Dr Blanken:

> Weleerw. Heer,
>
> Naar aanleiding van de citaten door U vermeld in „De Reformatie" van de vorige week het volgende:
>
> Voor ongeveer 20 jaar, was ik bij het sterven van een jong meisje. Zij ging in vrede heen en haar vader, ouderling van de Gereformeerde Kerk d, t. pl., gaf aan zijn dochter de groeten mede voor zijn moeder, „Zeg grootje voor ons gedag." Het gebeurde in Z.-Holland. De gedachte is dus niet zoo heel nieuw als Ds Gispen meent. Niemand van de aanwezige familieleden vond er iets vreemds in, zoodat de gewoonte daar naar mijne meening inheemsch was. In het Noorden van ons land hoorde ik er nooit van.
>
> Met beleefde groeten en hoogachting,
>
> Uw dnr.,
>
> W. BLANKEN Jobszn.
>
> Harderwijk, Nov. 1926.

BOEKBESPREKING.

M. C. Fallentin, „Via Triumphalis" (De weg der overwinnaars).
Nijkerk — G. F. Callenbach. 1926.

Men kan op dit boek veel kleine aanmerkingen maken. Men kan zeggen, dat de bijbelsche personen, die er in „opgevoerd" worden, niet zijn zooals ze hier geschetst worden en niet heeten, zooals ze hier genoemd worden. Men kan zeggen, dat de auteur van het kleed van Jezus, dat onder soldaten verlobbeld is, geen zuivere voorstelling heeft. Men kan zeggen, dat het samenspel van de hier opgevoerde personen een doorloopende aaneenrijging is van onwaarschijnlijkheden; dat je hier in een handomdraai zoowel tegen den Keizer als vóór den Christus en dan straks weer vóór den keizer en tegen zijn vijanden omgepraat wordt. Men kan zeggen, dat het er met de moraal bijster slecht voorstaat en dat het „christendom", dat den held en zijn nevenfiguren in een oogenblik aanwaait, omtrent de moraal nog minder leert dan romeinsch of germaansch heidendom, waaruit, al naar het noodig is, de auteur zijn figuren zich laat bekeeren. Men kan zeggen, dat de manier waarop hier een samenzwering op touw gezet wordt, eenvoudig ridiculu is, dat de ziekunde hier niets te vertellen heeft en zoo heel veel meer.

Maar dat is het ergste niet. Wanneer ik dit boek heb doorgelezen (het kan gauw, vanwege den ruimen druk) dan ergert het me. Als we ooit een soort christelijke bioscoop kregen, even slecht, en even dwaas, en even sensationeel en even bloederig en even amoreel of immoreel en even gekunsteld en even onwaarachtig als de populaire bioscoop is, die de kwartjes der vrijezaterdagmiddag-verschenen natie voor een groot deel verslindt, maar dan alleen een beetje christelijk gevernist en alleen maar met een in de christelijkheid omgezet program, dan zou dit boek een prachtmotief kunnen worden voor een ruize-film. En dan zou het publiek erheen stroomen, en het zou op nog lager peil staan dan het gewone bioscooppubliekje, omdat het dan even onrijpe vruchten eten zou maar dan met behulp van een bijbel en van den naam van Jezus Christus. Ik kan 't niet helpen, dat ik zulke boeken haast net zoo erg vind als een vloek. Het christelijk gesukkel is in dit verhaal even ver van het christendom verwijderd, als de onvergeeflijke, dwaze, in een oogenblikje aangewaaide verliefdheid van den „held" afstaat van de liefde. En een „enorm" sensationeele stervensscène, overstroomd met vromigheden, verandert daar niets aan.

Het spijt me voor den uitgever, die toch heel wat goeds heeft gegeven. Het spijt me van de royale uitgave; en het kruis, nog wel van goud, op den omslag prikkelt me.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Leeuwarden (vac. H. S. Bouma): S. W. Bos te Dokkum en J. R. Goris te Apeldoorn.
Utrecht (vac. Dr J. C. de Moor): S. G. de Graaf te Amsterdam en J. Wijmings te Charlois.

Beroepen te:

Koog-Zaandijk: W. Semen te Opperdoes.
Melskerke: E. J. v. Voorst te Kootwijk.
Nieuwendam (A'dam-Noord): C. van Meyenfeldt te Vrouwepolder-Gapinge.
Schoonrewoerd: G. v. Heiningen te Ter Aar.
Zwartsluis: J. J. Bouwman te Urk.

Aangenomen naar:

Rottevalle: H. Smit, cand. te Nieuw-Weerdinge.
Woerden: C. v. Reenen te Bigelow-Sebley (N.-A.).

Bedankt voor:

Baambrugge: Dr J. H. Bavinck te Bandoeng.
Enschedé: C. van Meyenfeldt te Vrouwepolder-Gapinge.
Katwijk aan Zee: J. Douma te Den Haag-Oost.
Den Haag-West (Vac. M. Schuurman): J. A. Tazelaar te Rotterdam.
Den Haag-West (Vac. Dr D. H. Th. Vollenhoven): C. v. d. Woude te Gorredijk.
Den Ham (O.): C. v. Reenen te Bigelow-Sebley (N.-A.)
Waarlhuizen en Zuidwolde (Dr.): H. Smit, cand. te Nieuw-Weerdinge.

Intrede te:

Baard: cand. J. H. Autsma. Tekst Ps. 124:8.

Bijkens de binnenkort te verschijnen Legerordres is tot reserve-veldprediker bij het leger te velde voor den tijd van oorlog benoemd Ds W. Faber, predikant bij de Gereformeerde Kerk van Hoogeveen.

Zondag j.l. werd te Haarlem in de beide godsdienstoefeningen, resp. door den pastor-loci, Ds J. W. Siertsema en door Prof. T. Hoekstra, van Kampen, namens den Kerkeraad der Gereformeerde Kerk officieel mededeeling gedaan van het besluit van Dr J. Brinkman, zijn ambt als predikant neer te leggen. Een deputatie uit den Kerkeraad, die een samenspreking had met Dr B., teneinde hem te bewegen alsnog op zijn besluit terug te komen, had niet het gewenschte resultaat, hetgeen de Kerkeraad zeer betreurt. Ontroerd hoorden de zeer vele aanwezigen deze mededeelingen aan. Ds Siertsema bracht Dr Brinkman dank voor zijn toegewijden arbeid in de gemeente te Haarlem verricht. Op initiatief van een der broeders werd Ds Siertsema, wien thans een zware taak op de schouders is gelegd, de zegenbede uit den 134en Psalm toegezongen.

Naar verlaat, had zich op verzoek bij de bovenbedoelde deputatie aangesloten Ds G. R. Kuijper, van 's Gravenhage, die hiermede opnieuw deed blijken, hoezeer hij nog steeds met de gemeente te Haarlem medeleeft.

Te Muiderberg werd vorige week de nieuwe Geref. Kerk in gebruik genomen.

Op Woensdag 1 December a.s. zal de nieuwgebouwde Geref. Kerk te Bleiswijk in gebruik worden genomen.

De classis Workum der Geref. Kerken, in voortgezette vergadering bijeen op Woensdag 24 November 1926, ter behandeling van de zaak-Ds S. P. Vermeer, dienaar des Woords bij de Geref. Kerk van Oudemirdum, gehoord het advies van de deputaten der Generale Synode, besloot aan de Kerk van Oudemirdum c.a. te berichten, dat er naar haar oordeel genoegzaam redenen bestaat, om, op grond van art. 79 en 80 der Kerkenorde, met den kerkeraad der genaburde Kerk tot schorsing van Ds S. P. Vermeer in zijn ambt als Dienaar des Woords bij de Geref. Kerk van Oudemirdum over te gaan, totdat hij aan den wensch der classis, dat hij zal aanvaarden hetgeen de Synode heeft uitgesproken omtrent Genesis 2 en 3 en zal beloven, dat ten grondslag te leggen van hetgeen hij leert, voldaan heeft.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Aalsmeer en Aalten: J. Jongeleen te Hilversum en Joh. v. d. Vegt te Doesburg.
Amsterdam-Oost: K. G. van Smeden te Kampen en J. L. de Vries te Rijnsburg.
Maassluis: B. v. d. Berg te Helder en P. Zwier te Papendrecht.
Nieuwe Pekela: H. Hilberts te Enschedé en L. de Bruyne te Zwolle.

Beroepen te:

Barendrecht: J. Reesink, te Aalten.
Delft: S. v. d. Molen te Zierikzee.
Haarlem (2e pred. pl.): G. Salomons te Amersfoort.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Leiden: M. Hofman te Krabbendijke en H. Kievit Jzn. te Veenendaal.

Beroepen te:

Sliedrecht: J. Overduin te Werkendam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Feijenoord (vac.-W. Voors): M. G. Gerritsen te Amersfoort; D. Kuilman te Borne en G. B. Westenburg te Beverwijk.

Beroepen te:

Bergambacht: J. G. Dekking te Kesteren.
Dantumawoude: Th. Hettinga te Hindeloopen.
Huizen (2e prod. pl.): K. J. v. d. Berg te Amersfoort.
Nieuw-Amsterdam (toez.): G. C. H. Bos te Haulerwijk.
Nieuwe Schans: J. A. Swart te Dokkum.
Zoord-Zijpe: H. J. Wijkop te Wormer.

Aangenomen naar:

Vlaardingen: A. Luteijn te Muiden.

Bedankt voor:

Echteld: C. D. Israël Jr te Koudekerk a. d. Rijn.
Enter (toez.): R. Steenbeek te Wapenveld.
Gouderak: L. G. de Bruijn te Oene (Geld.)
Sommelsdijk: H. A. Leenmans te Delft.
Varik: H. Kluin te Angeren.
Zandeweer (Gr.): J. P. Snoep te Gaast en Ferwoude.
Zoelen (Geld.): J. H. Ch. Israël te Asch.

Intrede te:

Domburg: J. W. Swaan. Tekst Rom. 1:16.
Gendt: J. Th. Meijer. Tekst Hebr. 13:8.
Oud-Loosdrecht: P. F. v. Noort. Tekst Hand. 4:12.

Afscheid van:

Hagestein: G. v. d. Zee. Tekst Hebr. 13:8.
Monster: G. Bouws. Tekst Hand 15:29.

Overleden:

W. R. Kalsbeven, Em. pred. van Elspeet, 92 jaar.

„De Reformatie" is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIEN. Onze Gereform. kringen gelieven daarmede te rekenen.

DE GOEDE TIJDING

Gereform. Evangelisatie-Blad.
Hoofdredacteur Ds P. Nomes.

De verspreiding van „De Goede Tijding" brengt geen finantieele lasten mede.

Men vrage inlichtingen en proefnummers bij den Uitgever W. D. MEINEMA, Delft.

In elk Christelijk gezin behoort naast den Bijbel aanwezig te zijn een betrouwbare vertaling van Thomas à Kempis, DE NAVOLGING VAN CHRISTUS. Schaft U daarom nog heden aan de vertaling van Dr B. Wielenga. Deze uitgave is voorzien van een prachtige inleiding en verklarende aanteekeningen. Zonder eenige uitzondering juicht de Christelijke pers deze nieuwe vertaling toe. Dat zegt toch wat voor een boek waarvan zoovele vertalingen bestaan! De vertaling van Dr B. Wielenga is verschenen bij W. D. MEINEMA, DELFT en is op fraai papier gedrukt in twee kleuren en in buckram gebonden. Prijs f 3.75. In elken boekhandel verkrijgbaar.

Kerstfeest 1926

Verschenen is de nieuwe catalogus van de **Bibliotheek voor Zondagsschool en Evangelisatie** onder redactie van Ds J. Douma, J. C. de Koning en Ds. C. Lindeboom, bij den uitgever W. D. MEINEMA, DELFT. Deze catalogus wordt op aanvraag gaarne gezonden. Ook School- en Evangelisatiebibliotheken kunnen van deze extra voordeelige aanbieding profiteeren.

DOOF? DE EENIGE AFDOENDE OPLOSSING tegen doofheid is de Acoustiphon. 10 d. proef. Schrijft heden. Duizenden dankbet. American Acousticon Comp., Nw. Plein 34, Arnhem

IN ELK HUIS EEN ORGEL!

Ganzevoort's Orgelhandel

DIEZERSTRAAT 116 — ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze ORGELS voor huiskamer, school en lokaal

Prijscouranten en leveringsvoorwaarden gratis op aanvraag

Verschenen:

ZON OP DE GOLVEN

DOOR R. J. DE STOPPELAAR

Een omvangrijk prachtwerk, groot formaat, met talrijke foto's op kunstdrukpapier.

Prijs f 4.50 — In prachtband f 5.90

In dit boek vertelt de bekende Wargasche predikant van de meren en greiden, van dieren en planten, van menschen en horizonten, in mooi-Friesland. En van de velen, die dit aantrekkelijk uitziende boek ter hand nemen, zal stellig menigeen uitroepen: „Ik heb nooit vermoed, dat dit land zoo mooi was!"

„Waar staan de hofsteden zoo te droomen aan vaart en plas met de morgenzon op de vensters van keukenraam en de avondglans op de voorkamerruiten? Waar rijzen zoo mooi de oude zadeldaktorens met de blauwe pannen en glinstert zoo fijn de door torenkraaien en gierzwaluwen omgeven haan, die uitziet over de blinkende plassen en landen? Die oude, door sagen omweven torens, hoog op hun terpen. Waar vindt ge die mieden, eindeloos doorloopend in blauwende groening? Het is een land van duizend kleuren, duizend geuren, duizend klanken, duizend ranken, waar de zon een toover legt van licht op 't stille spiegelvlak der plassen of in de buiging der golfjes en de maan wonderteere paadjes van zilver over teekent. Het donderende stormlied bruist er door de wollige wilgen en stuivend vliegt het schuim in blanke vlokken weg. Tallooze vogels bouwen er hun nest, stoeien en doelen tusschen den uitbundigen overvloed van waterplanten....."

Welk een rijkdom is het bezit van dit boek!

Hoe frisch en fleurig is het, hoe boeiend en bloeiend!

„Zon op de golven", dat is: Zonneschijn in huis en windgezang en rietgeruisch. Dit is niet slechts een boek voor Friezen. Het is een boek voor elk beschaafd Nederlandsch gezin, voor allen die ontvankelijk zijn voor de schoonheid van het eigen land.

Bij alle boekhandelaren verkrijgbaar
alsmede rechtstreeks bij den Uitgever

A. G. SCHOONDERBEEK - LAREN

NATIONALE SPAARVERZEKERING - LEEUWARDEN ZUIDERPLEIN 101

Coöperatief spaarsysteem.

Sparen voor: EIGEN HUIS, UITZET, STUDIEFONDS.

Actieve vertegenwoordigers gevraagd. — Ruime bijverdienste.

GEEN ADVERTENTIE

in „DE REFORMATIE" blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!

Zooeven verschenen:

LOURENS INGELSE

EEN EPISODE UIT HET GEESTELIJK LEVEN OP WALCHEREN OMSTREEKS 1780

DOOR A. JANSE

(Hoofd der Chr. School, Biggekerke)

De Schr. onderscheidt scherp de „MODERNE" RICHTING, die het innerlijke, „bevindelijke" leven door zelfonderzoek tracht te peilen en op deze ervaringskennis het geloofsleven wil doen rusten en DE REFORMATORISCHE PRACTIJK, die Gods Woord als grond des geloofs aanvaardt en in de zelfbeproeving zich afvraagt: hoe sta ik tegenover dat Woord?

Hij wijst op de heilloose gevolgen van de eerstgenoemde richting, zooals die heel sterk uitkomen in de geschiedenis van Ingelse.

Prijs f 0.60, fr. p. post f 0.64.

Uitgave van OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES.

ONESIFORUS-BANK

UTRECHT

4½% OBLIGATIES à 99%,

in stukken van f 1000.--, f 500.-- en f 100,--

met jaarlijksche uitloting.

PROSPECTUS op aanvrage verkrijgbaar ten kantore der Bank.

Voorstraat 78.

VOOR ONZE KLEINEN
die nog niet of pas kunnen lezen;

VOOR DE LEERLINGEN DER ZONDAGSSCHOLEN
van de laagste tot de hoogste klassen;

VOOR DE LEERLINGEN DER CHRISTELIJKE SCHOLEN
zoowel de jongens als de meisjes;

VOOR DE BIBLIOTHEKEN
van jongens- en meisjesvereenigingen, kortom voor de geheele

CHRISTELIJKE JEUGD VAN NEDERLAND
vindt men een **buitengewone ruime keuze** van uitdeelings- en ontspanningslectuur in

CALLENBACH's

Nieuwe Catalogus van Zondagsschooluitgaven

die, behalve **320 nummers van boeken en boekjes**, een uitgebreide verzameling platen, kaartjes, diploma's, liederen enz. vermeldt.

Deze catalogus wordt op aanvrage gratis en franco toegezonden door elken Boekhandelaar en door den uitgever

G. F. CALLENBACH TE NIJKERK.

DE PIANO- EN ORGELHANDEL D. A. RIPPEN

Piet Heinstraat 42

DEN HAAG

levert U een prachtig instrument in elk genre voor billijken prijs.

KENT GIJ REEDS

DE MAATSCHAPPIJ

Christelijk Sociaal-Economisch Weekblad

?

Hoofdredacteur: H. AMELINK
Algemeen Redacteur:
Jhr Dr A. M. C. SANDBERG

Met medewerking van vele vooraanstaande personen

Zoo niet, vraag dan nog heden proefnummers aan de DRUKKERIJ ORANJE NASSAU — BAARN

Dit geïllustreerd weekblad is het leidend orgaan der Christelijk sociale organisaties in ons land en kost slechts f 1.— per kwartaal.

Het behandelt in hoofdartikelen de sociaal-economische vragen, geeft beschouwingen over de sociale organisaties, laat het licht vallen op arbeids- en bedrijfstoestanden in eigen kring, bevat een wekelijksch financieel-economisch overzicht, een revue „Uit het Maatschappelijk leven", een verzameling „Pers en Polemiek", een rubriek „Vrouwenbelangen", een „Vragenrubriek" enz.

In dezen jaargang geeft o.a. Dr S. O. Los zijn studies over „Karakterindeeling van de rijpere jeugd".

Een zóó goed verzorgd, zóó goedkoop tijdschrift, met zóó rijken inhoud, hoort in elk christelijk gezin thuis.

Vraag nog heden een abonnement of proefnummers aan!

Bod gevraagd:

compl. **Dogm. Bavinck**, geb. weinig gebruikt, laatste uitgave.
Br. Klimopstr. 77, Den Haag.